

Lærerveiledning til «Klostergata den våren», novelle av Maria Børja

Mål med opplegget:

Å vekke elevenes interesse for skjønnlitteratur:

- ✓ gjennom at elevene utforsker tekstene
- ✓ gjennom at elevene setter ord på sin personlige leseopplevelse
- ✓ gjennom at elevene diskuterer temaer som tas opp i teksten og får innsikt i andre menneskers tanker og livsbetingelser
- ✓ gjennom at elevene reflekterer kritisk over tekstenes påvirkningskraft og troverdighet, og opptrer etisk og reflektert i kommunikasjon med andre
- ✓ gjennom at elevene bruker skjønnlitterære tekster som inspirasjon og modell for egne tekster

Før lesing

Forslag til klassesamtaler:

- Hva er samtidslitteratur?
- Husker dere sjangertrekk ved novelle?
- Hva husker dere fra begrepet «samfunnsproblemer satt under debatt»? Hvilke utfordringer har dagens ungdom som vi må sette søkelyset på?
- Hva legges i ordet «identitet»? Er vi bare en versjon av oss selv, eller er vi ulike versjoner i ulike situasjoner? Er det mulig å forstå et annet menneske fullstendig? Kan man alltid forstå seg selv?
- Se på overskriften. Hva kan overskriften bety?

Underveis

- Tenk på hva som kan være formålet med novellen. Hva er tema og budskap? Hvilke språklige virkemidler bruker forfatteren?

Etter lesing

I makkerpar/læringspar:

- Likte dere novellen? Hva var bra, hva var ikke så interessant?
- Hvordan vil dere beskrive hovedpersonen i teksten, Ess?
- Hvordan tolker du oppførselen til Henke? Hvilket miljø henger han i?
- Er det en aural eller personal forteller? Hvordan opplever dere novellen gjennom denne fortellertypen?
- Hvilke språklige virkemidler synes dere forfatteren bruker bevisst?
- Er handlingen realistisk, er det noe en ungdom på videregående skole kan oppleve?
- Hva tenker dere om uttrykket «Kjærlighet gjør blind»? Kan det være at Ess er så forelsket i den eldre Henke at hun ikke ser hva som foregår?
- Er det mye rus i nærmiljøet der dere bor? Vet dere hvem dere kan kjøpe narkotika av hvis dere vil det?
- Bli de som selger narkotika til ungdom sett på som vinnere eller tapere i samfunnet? Hva tenker dere at Henke blir sett på som?

Klassesamtale/grupper:

- Hva er hovedformålet med teksten, tror dere? Her kan dere tolke novellen og komme med forslag på tema og budskap.
- Hva gjorde mest inntrykk i teksten?
- Hva opplevde dere som høydepunktet/vendepunktet i novellen?
- Novellen avslutter brått. Hvordan tolker dere avslutningen?

Videre:

- Les hele novellesamlingen. 😊
- Skriv en novelle om å ikke kunne være seg selv eller passe inn i nærmiljøet. Finn ut selv hva det skal handle om. Det kan være seksuell legning, kjønnsforvirring, andre interesser enn de fleste, klesstil og musikksmak, psykiske helseutfordringer osv.
- Du kan også skrive en novelle om å bruke ungdomstida på å finne seg selv, med alle de gleder og utfordringer som det fører med seg.
- Lag en nyhetsreportasje på TikTok der dere opplyser om rusmisbruk blant ungdom i Norge. Problemstilling: «Er det en oppgang eller nedgang i dopbruk blant ungdom i Norge i 2023?» Det skal være en faktabasert reportasje på tre minutter der dere legger fram undersøkelser og forskning fra pålitelige kilder.